

ESTONIA TEATER

„Esimene kevadpäev“

Dodie Smith'i komöödia 3 vaatuses (8 pildis).

Näitejuht: teeneine näitleja Ants Lauter.

Dekoratsioonid: Voldemar Haas.

TEGELASED:

Dorothy Hilton	Marge Parkas
Roger Hilton	Arnold Vaino
Vera	Alice Serman
Anna Hilton	Reet Aarna
Martin Hilton	Valentin Lind
Catherine Hilton	Mare Leet
Kokk	Albina Kausi
Prova Milson	Betty Kuuskemaa
Paul Francis	Jüri Koger
Ethel Francis	Meta Lants
Muriel Weston	Liina Reiman
Frank Haines	Ants Lauter
Elsie Lester	Salme Lott
Beatrice Gwynne	Gerda Murre
Alistair Brown	Teeet Köppel
Joan Collett	Mercedes Kamp

I vaatus: 1. pilt: Roger ja Dorothy Hiltoni magamisruuba nende majas St. Johni puistusel, kl. 8 hommikul.

2. „ „ köök, kell 8.30.

3. „ „ Paul Francisel ateljees „Hollandi pargis“, kell 4.45 p. l.

II vaatus: 4. pilt: Frank Hainesi katusekamber Jemmyni tänaval, kell 5.15 p. l.

5. „ „ Roger Hiltoni kontor Temple'is, kell 5.55 p. l.

6. „ „ Aed Hiltonite maja taga, kell 6.45 p. l.

III vaatus: 7. pilt: Ann ja Catherine Hiltoni magamisruuba.

8. „ „ Roger ja Dorothy Hiltoni magamisruuba kell 11.45 öhtul.

Näidendi tegevus toimub tihel varakevadisel päeval hommiku kella 8 kuni keskööni.

Algus kell 1/28, lõpp kella 11 paigu öhtul.

Märkus: 1) Tegutsuoodud piletite hind võetakse arvesse ainult siis, kui odavam pilet kullima hinnalise vastu vahetatakse.

2) Saalil, jalutis- ja riietehoiuruumes on suitsutamine keelatud. Suitsetajatel palatakse ainult suitsutamisruumi määrdatud ranneteenustajatele, mis ei ole loomulike loomade teenistuses olevatel ametnikudel on eeskiri, korraldustega sellele korraldusele juhtida, mille alla puududa palatakse.

3) Etetandele ajal on saali üheski kinni.

Jahatus.

„Esimene kevadpäev“ näidendi pealkirjana võib tunduda kriitika-hinnalusele osale publikust vahest liiga „subkruline“ ja ka paljupakkuv. Samataoliselt võib mõjuda teadmine, et selle kevadkomöödia autor on naine: Dodie Smith. Kuid sätraselid ebalajad saab veidi lohutada juba teatmega, et „Esimene kevadpäev“ pealkiri on originaalselt „Call It a Day“ — tõlkes umbes „Räev mis päev!“ või „Vaat kus päev!“ Kuna aga see teos oma kiltlaltki võidukal turneel Mandri-Euroopa pealinnades on esinenud lõõksõnalisema „Esimene kevadpäev“ nime all, siis jäädi selle juurde meilgi.

Teiseks olgu kaitsitud ka kõnealuse naisautori lugupeelarvus. Dodie Smith on kiltl üks nooremaia inglise näidendikirjanikke, ent sellegipärast — või vahest isegi selle tõttu — üks nimekamaid käesoleval hetkel. On tldse tähelepanuväärne, millisel suurel hulgal ja millises kvaliteedis esinevad inglise kirjanduskonnas naised. Romaani alal näib nende käes olevat otse tlevõim; lavakirjandus on jäanud rohkem kõrvalle nende ambitsioonidest — nähtavasti oma suurema vormi- ja „driili“-nõudlikkuse tõttu. Dodie Smith on aga selle ala jaoks eriliselt ette valmistatud ning varustatud: ta ise on pärit lavalt.

Autori sõnane minevik ei ilme ta komöödiats röömustavaval kombel mitte erilise „histrionlikkusena“ ega trikkidekunstina. Otse vastupidi: „Esimene kevadpäev“ üks nooleimaid omadusi on ta tegelaste hingealu loomulikkus, endastamõistetavus ja isegi igapäevsus. Sama võib öelda ka sündmustiku kohta selles teoses. Lõppeks peitub ju „Esimenes kevadpäev“ kiltl üks põline ning traditsiooniline komöödiavõide: korraldiku Dorothy Hiltoni ja mitte vähem korraldiku Frank Hainesi vahel saab „mittekorralik suhe“ tekkida ainult selle tõttu, et härra peab daami alul kellekski teiseks, pealegi oma väljavalituks, keda ta pole seni näinud. Kuid kas see võte, mis teissuguses ümbruses mõjulks tüttavalt, hakkab siin tldse silma? Ei — kogu õhkkonna loomulikkuse ja tegevuse peene detailistuse tõttu tundub kõik usutavana.

Vähimalt originaals loetuna pakub „Esimene kevadpäev“ lavatõuse kohta ebatavaliselt suurt mõnu oma kultuurse ning theeda psühholoogilise kunstiga, oma tegelaste karkeerimata elulisusega ja oma meeleolude pingutamata vaitsusega. See komöödia ei tegele nimetatud „suurete küsimustega“, kuid ta ttleb palju elu väga minimele ktlgredel kohta. Oma kodumaal ja kärbeteta ettekantuna ei puudu sel teosel ka kontakti ajaprobleemidega ning isegi tihiskondlike küsimustega.

Oma tõhusa kirjandusliku andega on Dodie Smith käesoleval korral loonud näidendi, milles imeilukul kombel ei tulle väikerolle, õieti isegi mitte kõrvalosi. Tegevuse pingutatuna loomulikkuse tõttu on igal tegelasel ruumi näidata end omaette karakterina, huvitada meid oma indiviidualsete „iseloomu-värvidega“. Seejuures pole „Esimene kevadpäev“ sugugi vormitu, ainult maativ näidend. Oma piltide vaheldusega (algupärandid 9 pilti) eri miljöode, olukordade ja meeleolude vahel saavutab ta isesuguse ritmi ja mitmekilguse. Nii suudetakse näidata n. n. „tavallise elu“ tõukejõude ja koostust sedavõrd suggestiivses läbilõikes, et see kõik saab meile uudseks ja huvitavaks.

Käs ei peitugi „moodse näidendi“ probleem suuremat osalt selles, et tulub otsida ja leida vormivahendeid — „tehnilisi vahendeid“ — elule lähemiseks ja elu kimpitüdimiseks säärtselt, et ta käest ära ei libiseks, et ta lasseks näha end „loomulikkus olukorras“ ja ilma poosita?